

Handläggare
Anette Mellström
50029

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2018-01-31

Ärendebeteckning
KS 2018/0119

Kommunstyrelsen

Överenskommelse om satsning på forskning, utveckling och tillväxt

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner förslag till Överenskommelse om satsning på forskning, utveckling och tillväxt.

Kommunstyrelsens ordförande Johan Persson och kommundirektör Annette Andersson får i uppdrag att underteckna överenskommelsen.

Bakgrund

Kalmar kommun har avsatta medel för forskning, utveckling och tillväxt. Målet är att stärka Linnéuniversitetet i Kalmar, att främja samverkan mellan näringsliv och universitet och stimulera tillväxten i Kalmar.

För att Kalmar ska utvecklas till en modern, ledande universitetsstad, som är en effektiv motor för tillväxt, måste betydligt bredare samverkan mellan kommunen och universitetet komma till stånd. Detta fastslogs redan i utredningen ”Universitetsstad 2020 – en förstudie”.

Tillväxt i en globaliserad och kunskapsdriven ekonomi är i ökande grad beroende av forskningsbaserad kunskap. Det krävs samspel och ömsesidig kunskapsöverföring mellan flera aktörer. Målsättningen för Kalmar kommun är därför att framgångsrikt bedriva samverkan med Linnéuniversitetet i syfte att främja möjligheten till internationellt framstående forskning, utveckling och högre utbildning som är i samklang med utvecklingen och tillväxten i Kalmar.

Ärendet

Kalmar kommun har sedan en tid tillbaka en pågående dialog med Linnéuniversitetet om forskning, utveckling och tillväxt som främjar Kalmar och Kalmarregionen. Ett förslag på överenskommelse har tagits fram (se bilaga).

Inledningsvis är fokus på projektet ”Linnéuniversitetets betydelse i regionens utveckling” samt FoU-områdena Grön tillväxt, Blå tillväxt och IT/Teknik,



varav 500 000 kronor i tre år är allokerade till två professurer. En professur inom Internationellt företagande (Dnr KS 2014/0113) och en professur inom datavetenskap med inriktning mot webb- och tjänsteutveckling (Dnr KS 2015/0771).

Projektet ”Linnéuniversitetets betydelse i regionens utveckling” avser att dra nytta av Linnéuniversitetets nyetablering i Kalmar för regionens utveckling. Under åren 2018-2020 kommer Linnéuniversitetet att i flera etapper inviga olika delar av nyetableringen. Projektet ska parallellt med detta genomföra aktiviteter som gynnar en positiv utveckling av regionen. Effekter som projektet förväntas ge är ökad attraktionskraft för Kalmarregionen, främjad kontinuerlig hållbar utveckling samt stärkt konkurrenskraft för näringslivet, nationellt och internationellt.

Vad gäller forskning och utveckling kring områdena Grön tillväxt, blå tillväxt och IT/Teknik har ett underlag till diskussion tagits fram (se bilaga).

Dialog har inletts med Regionförbundet kring satsningen.

Ekonomi

Budgetmedel finns inom VP 2018-2020.

Annette Andersson
kommundirektör

Alexandra Petrakou
universitetsstrateg

Bilagor

Överenskommelse om satsning på forskning, utveckling och tillväxt
Underlag till diskussion om forskning, utveckling och tillväxt i Kalmar

ÖVERENSKOMMELSE OM

Satsning på forskning, utveckling och tillväxt

Mellan Kalmar Kommun och Linnéuniversitetet



Kalmar kommun
WWW.KALMAR.SE

Linnéuniversitetet
Kalmar Växjö

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. BAKGRUND	3
2. MÅL	3
3. FINANSIERING OCH OMFATTNING	3
4. ORGANISERING OCH UPPFÖLJNING	4
5. VAL AV OMRÅDEN FÖR FORSKNING, UTVECKLING OCH TILLVÄXT	4
6. AVTALSTID OCH UPPSÄGNING	5
7. ÄNDRINGAR OCH TILLÄGG	5
8. GILTIGHET	5

Denna överenskommelse ("Överenskommelsen") har ingåtts mellan

(1) Kalmar kommun, [212000-0746], ("Kommunen"); och

(2) Linnéuniversitetet, [202100-6271], ("LNU").

Kommunen och LNU är nedan var för sig benämnda "Part" samt gemensamt "Parterna".

1. BAKGRUND

Tillväxt i en globaliserad och kunskapsdriven ekonomi är i ökande grad beroende av forskningsbaserad kunskap och en entreprenöriell inställning. Det krävs samspel och ömsesidig kunskapsöverföring, mellan flera aktörer.

2. MÅL

Målet med "Överenskommelsen" är att Parterna framgångsrikt ska bedriva samverkan för att främja möjligheten till internationellt framstående forskning och högre utbildning som är i samklang med utvecklingen och tillväxten i Kalmar.

3. FINANSIERING OCH OMFATTNING

Överenskommelsen bygger på gemensamma ställningstaganden som fastställs i dialog mellan Kommunen och LNU där långsiktighet och ömsesidigt förtroende bildar viktiga grundstenar. Överenskommelsen bygger på långsiktighet för att få genomslag och påvisa påtaglig styrka, tydlighet och resultat.

Mellan Parterna finns, utöver Överenskommelsen, omfattande samverkan i olika former.

Relevanta områden, inom ramen för Överenskommelsen, fastställs i den styrgrupp som finns mellan Kommunen och LNU, se punkt 4.

Kommunen förbinder sig att:

- till LNU årligen i 10 år utge en och en halv (1,5) miljoner kronor, för forskningsuppbyggnad inom överenskomna områden. Betalning erläggs av Kommun mot faktura.
- föra dialog kring rekrytering av medarbetare och studenter vid Linnéuniversitetet.
- formulera och i partnerskap med Linnéuniversitetet definiera kunskapsbehovet.
- fortsatt delta i utvecklingen av en attraktiv universitetsstad.
- aktivt fortsätta utvecklingen och i samverkan med fler aktörer verka för att nå överenskommelsens mål.

LNU förbinder sig att:

- i samråd bygga upp forsknings- utvecklings- och utbildningsmiljöer i Kalmar.
- föra dialog kring hur forskningen och utbildningarna ska utvecklas i Kalmar.
- årligen sammanställa forsknings- och utbildningsmiljöernas omfattning och utveckling i Kalmar.
- stötta utvecklingen av universitetsstaden Kalmar och regionen genom att tillhandahålla relevant information och statistik där det är möjligt.
- aktivt delta i utvecklingsprocesserna av universitetsstaden Kalmar.

4. ORGANISERING OCH UPPFÖLJNING

För ledning, organisation och uppföljning finns en styrgrupp vars uppdrag är att i enlighet med Överenskommelsen skapa goda förutsättningar för dess förverkligande.

Styrgruppen har till uppdrag att (i) fatta de formella besluten som omfattas av Överenskommelsen, att (ii) uppdra åt respektive organisation att verkställa utifrån fattade beslut, att (iii) fastställa områden för forskning, utveckling och tillväxt och, att (iv) fungera som utvecklingsgrupp för universitetsstaden Kalmar.

Styrgruppen består av minst två personer från respektive Part, inkluderat rektor och kommundirektör.

Styrgruppen bör träffas fyra gånger per år. Sammankallande är rektor och kommundirektör var för sig. Ordförandeskapet roterar.

Besluten i styrgruppen fattas enhälligt.

Till styrgruppen är en arbetsgrupp knuten med representanter från de båda organisationerna som rektor vid LNU och kommundirektör vid Kalmar kommun utser.

Den politiska ledningen (Kommunstyrelsens arbetsutskott) i Kommunen sammankallas en gång per år till styrgruppen för en avstämning.

Årligen upprättar styrgruppen en rapport över resultaten av Överenskommelsen. Rapporten ska ligga till grund för den årliga avstämningen med den politiska ledningen.

5. VAL AV OMRÅDEN FÖR FORSKNING, UTVECKLING OCH TILLVÄXT

Gemensamma strategiska områden och ömsesidiga intressen ska vara i fokus inför val av områden för forskning, utveckling och tillväxt.

Områden ska utformas utifrån Kalmars möjligheter för utveckling och tillväxt samt LNU:s forskningsprofil.

Områden ska ha tydliga kopplingar till tillväxtmöjligheterna för näringslivet i Kalmar och Kalmarregionen.

Områden ska omfatta nära samverkan med näringslivet.

Inledningsvis är fokus på genomförandeprojektet 'Linnéuniversitetets betydelse i regionens utveckling' samt områdena Grön tillväxt, Blå tillväxt och IT/Teknik.

Styrgruppen utvärderar fortlöpande och fattar beslut om eventuellt nya områden enligt punkt 4 i Överenskommelsen.

6. AVTALSTID OCH UPSÄGNING

Överenskommelsen gäller från och med den 1 januari 2018 till och med den 31 december 2027.

Parternas avsikt är att förnyelse sker efter denna period. Arbetet med att utforma nästkommande Överenskommelse ska inledas ett år före utgången av denna.

Part har rätt att med iakttagande av sex månaders uppsägningstid frånträda Överenskommelsen till det årsskifte som infaller närmast efter det att uppsägningstiden har gått ut om Parts förutsättningar att genomföra Överenskommelsen har ändrats på ett inte obetydligt sett jämfört med när Överenskommelsen ingicks.

Vidare har Part rätt att säga upp Överenskommelsen med omedelbar verkan vid väsentligt avtalsbrott från den andra Partens sida.

7. ÄNDRINGAR OCH TILLÄGG

Eventuella ändringar och/eller tillägg ska, för att vara bindande, avfattas skriftligen och vara undertecknade av behöriga ställföreträdare för båda Parterna.

8. GILTIGHET

Detta avtal är giltigt under förutsättning att kommunstyrelsen i Kalmar kommun fattar beslut i ärendet och beslutet vinner laga kraft.

Överenskommelsen har upprättats i två likalydande exemplar varav Parterna har tagit var sitt.

Kalmar den 2 februari 2018

KALMAR KOMMUN

Kalmar den 2 februari 2018

LINNÉUNIVERSITETET

Johan Persson
Kommunstyrelsens ordförande (S)
Kalmar kommun

Peter Aronsson
Rektor
Linnéuniversitetet

Annette Andersson
Kommundirektör
Kalmar kommun

Ann-Charlotte Larsson
Vicerektor för internationalisering,
innovation och samhällig drivkraft
Linnéuniversitetet

Utmaningen

Jordens befolkning ökar med 1 miljard till 2030. På 50 år har befolkningen i världen ökat med 125 procent medan den odlade arealen ökat med 10 procent. Större befolkning kräver mer livsmedel. Utvecklingen i Asien går mot ökad konsumtion av kött. Globalt räknar man med att efterfrågan på livsmedel ska öka med 20 procent till 2030.

I Sverige växer medvetenheten hos konsumenter där försäljningen av ekologiska livsmedel ökade med 39 % mellan 2014-2015 samt där efterfrågan på svenskt kött idag (2017) är större än tillgången. Klimatförändringar kan gynna svensk livsmedelsproduktion och möjlighet till fler skördar. Detta gäller inte minst i Sydöstra Sverige. Sverige har hög kvalitet i sin livsmedelsproduktion genom höga krav på djurskydd och minimal användning av exempelvis antibiotika. Detta kan dock innebära risk för brist på bördig jordbruksmark och brist på vatten.

Ett ökat tryck på jordbruksmark och dricksvatten kommer också att bli ett tryck på Östersjön som riskerar ökad övergödning när mer näringsämnen hamnar där. Begreppet "peak fosfor" nämns i dessa sammanhang dvs. då fosforet tar slut på land och hamnat i vatten och hav.

För att skapa en hållbar produktion av livsmedel i framtiden måste vi hantera de tre faktorerna - **livsmedelsproduktion, vattenbehov och övergödning i Östersjön - och knyta kretsloppet.**

Förutsättningar i Kalmar län – Grön näring och tillväxtmöjligheter

Samarbetet mellan företagen i den gröna näringen, goda förutsättningar för livsmedelsproduktion och drivna företagare som vågar satsa gör Kalmar län unikt och har gett den bästa tillväxten i Sverige inom livsmedelsproduktion.

Livsmedelsbranschen i Kalmar län omsätter idag ca 14.5 miljarder. Mellan 2011 och 2014 har omsättningen ökat med 21 procent. I Kalmar län finns 2.4 procent av landets befolkning. Vi står för 25 procent av landets kycklingproduktion, 12 procent av mjölken och 11 procent av äggen.

I Kalmar län finns Sveriges...

- ... nyaste foderfabrik.
- ... största slakteri, KLS Ugglarps
- ... största produktion av baljväxter.
- ... största äggproducent, Cedergrens
- ... största mjölkpulvertillverkare, Arla.
- ... näst största kycklingslakteri, Guldfågeln
- ... produktion av Svecia, Greve, Präst och Herrgård.

En regional och nationell livsmedelsstrategi med fokus på att öka den inhemska livsmedelsproduktionen är på plats. Den regionala strategin följs nu upp med ett 3 årigt samverkansprojekt "Livsmedelsutveckling i Sydost". Den nationella strategin följs nu upp med en åtgärdsplan som innebär satsningar motsvarande 1 miljard.

Koncentrationen av primärproduktion och förädlingsindustri gör Kalmar län unikt i landet. När produktionen av livsmedel nu ska öka kommer den sannolikt att växa mest i regioner där det redan idag finns en "kritisk massa" av produktion. Det stora hindret för tillväxt finns på miljösidan. Vi har redan idag problem med kväve och fosfor i Östersjön. Ökad livsmedelsproduktion riskerar att ytterligare förvärra situationen. Det görs idag väldigt mycket åtgärder men det krävs mer. Vid varje ansökan om utbyggnad av primärproduktion så är detta utmaningen. Det ställs krav på mer och mer spridningsarealer. Vi måste därför lägga all energi på att **sluta kretsloppet på detta område**.

Vilket arbete pågår?

Kalmar har arbetat mycket med kretsloppet **Matavfall - Biogas- Biogödsel- Mindre konstgödsel - Mindre läckage från (och till) marken - Renare hav**. Flera aspekter här har utvecklingspotential.

Under 2016 tog landstinget i Kalmar län beslut om att ställa krav på biogas i kollektivtrafiken, vilket skapar förutsättningar för ökad efterfrågan. Redan idag finns produktion av biogas från gödsel. Arbete pågår med utvecklingen att separera kväve och fosfor.

Vidare pågår många **vatten- och östersjöprojekt**. Exempelvis:

- Kalmar Vatten arbetar för att Kalmar ska bli **Sveriges främsta vattenkommun** samt etablerar ett nytt reningsverk som ska vara bäst i Sverige. En möjlighet som nu studeras är att rena vatten så att det kan återföras till infiltration. Därmed skapas ett cirkulärt system som både säkrar framtida dricksvattenförsörjning och förhindrar en framtida konkurrens om vattnet avseende dricksvatten kontra livsmedelsproduktion.
- Projekt kring musselodlingar sker både i Kalmar kommuns regi och på LNU. Musselodlingarna är ett sätt att återföra näring från hav till land. Musslorna kan i sin tur användas som djurfoder, som bränsle eller för att tillverka bioplast.
- Kalmar kommun genomför ett EU-projekt som syftar till att återföra näring från havet genom att ta upp sediment från åmynningar. Samtidigt undersöks om kväve och fosfor kan skiljas i denna process och återanvändas i matproduktion.
- Kalmar kommun och Kalmar Energi har nära samarbete med Linnéuniversitetets projekt Algoland där alger är utgångspunkten för rening av vatten och luft.

Vad behövs för ytterligare tillväxt?

- Ett embryo till **grönt kluster** finns och skulle kunna utvecklas (Jmfr. [Vreta kluster](#))
- Gemensamma mål kommun, näringsliv och forskning för att kraftsamla inom området.
- Kompetensförsörjning för både livsmedelsindustrin och primärproduktionen. Vi har idag gymnasieutbildningar inom naturbruk, men svårt att locka sökande. En lantmästarutbildning och strategi som knyter ihop universitetet och gymnasiet och gemensamt arbetar för rekrytering kommer bli nödvändigt.
- Forskning och utveckling (FoU) kopplat till livsmedelsförädling av exempelvis kött.
- FoU kopplat till att knyta kretsloppet kring livsmedelsproduktion, vattenbehov och östersjön. Inklusivt insamling och analys av stora datamängder (BIG DATA) inom detta område.
- FoU kring kväve/fosfor- kretsloppet. Genom att koncentrera produkten kan detta säljas till områden med mindre animalieproduktion. Detta kan skapa en handelsvara som kan skräddarsys till olika jordförhållanden, och möjliga spridningsarealer ökar. Det kan också möjliggöra en marknad för gödning i trädgårdar o dyl.
- FoU kring dricksvattenrening.
- FoU kring hur musslor och alger kan användas. Exempelvis alger fungerar som bra kväveupptagare och är rika på omega 3, essentiella aminosyror och protein. Alger skulle i framtiden kunna användas som djurfoder. Men också som bränsle eller bioplast. I förlängningen som plast i solceller för att få ytterligare grön teknik?
- FoU kring nya former av livsmedelsproduktion som samtidigt knyter kretsloppet. Exempelvis landbaserade fiskodlingar som återanvänder och renar vattnet på plats.
- FoU kring nya och flera lösningar för att återföra fosfor från havet. Förutom att minska övergödningen så skulle det dessutom säkra framtida fosforförsörjning.

Detta skulle dessutom innebära att:

- nya lösningar och tekniker som testas kan ha potential att kommersialiseras (Grön teknik?)
- nya handelsvaror kan skapas, ex. kväve/fosfor, musslor och alger (ex. foder)
- nya näringsgrenar och företag växer fram (Grönblå och blågrön näring?)
- nya områden att arbeta med tillväxt inom, ex. Restaurangnäringen kopplad till Gastronomiutbildning och måltids- och restaurangvetenskap (jmfr [Umeå universitet](#)).
- spin-off effekt genom tillväxt för besöksnäringen, handelsnäringen och "hälsonäringen" (renare Östersjö, lokalt producerad mat, nya livsmedel, djurfoder, mm)